

Asia C-609/19

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

13.8.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Tribunal d'instance de Lagny-sur-Marne (Ranska)

Ennakkoratkaisupyynnön tekemispäivä:

2.8.2019

Kantaja:

BNP Paribas Personal Finance SA

Vastaaja:

VE

I. Yhteenveto oikeusriidasta

- 1 VE osti puolisonsa kanssa kiinteistön 10.3.2009 ja otti BNP Paribas Personal Finance -yhtiöltä (jäljempänä BNP Paribas tai lainanantaja) 143 421,53 euron asuntolainan, josta heille syntyi 216 566,51 Sveitsin frangin (CHF) suuruinen velka.
Maksulaiminlyöntien johdosta laina todettiin 23.3.2010 ennaikaisesti erääntyneeksi.
- 2 Tuomioistuin määräsi 16.1.2015 omaisuuden pakkohuutokaupan. Omaisuus myytiin 20.3.2015 huutokaupassa 55 000 euron hinnalla.
- 3 BNP Paribas pyysi 12.1.2017 ennakkoratkaisua pyytävältä tuomioistuimelta lupaa VE:n (jäljempänä lainanottaja tai kuluttaja) palkan ulosmittaukseen.

II. Asianosaisten väitteet ja vaatimukset

1. BNP Paribas

- 4 BNP Paribas vaatii muun muassa, että tuomioistuim
- vahvistaa sen saatavan määräksi yhteensä 192 268,73 euroa 21.2.2019 tehdyn laskelman perusteella;
 - sallii VE:n palkan ulosmittauksen;
 - jättää tutkimatta tai toissijaisesti hylkää VE:n esittämän vaatimuksen lainan toteamisesta pätemättömäksi harhaanjohtavan kaupallisen menettelyn johdosta;

toissijaisesti:

- jättää tutkimatta VE:n kohtuuttomiin ehtoihin perustuvat vaatimukset;
- toteaa, että Sveitsin frangeissa ilmoitettua tilivaluuttaa koskeva ehto ei ole kohtuuton ehto, sillä se määrittelee sopimuksen pääkohteen ja on laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi;

tai ainakin:

- toteaa, että Sveitsin frangeissa ilmoitettua tilivaluuttaa koskeva ehto ei ole kohtuuton, sillä se ei aiheuta huomattavaa epätasapainoa osapuolten sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välille;
- toteaa VE:n kohtuuttomiin ehtoihin perustuvat vaatimukset perusteettomiksi.

- 5 BNP Paribas'n mukaan VE:lle tiedotettiin valuuttakurssin vaihtelujen mahdollisuudesta ja niiden vaikutuksesta hänen lainansa takaisinmaksuun. Sen mielestä sopimuksessa ei näin ollen ollut yhtään kohtuutonta ehtoa.

2. VE

- 6 VE vaatii muun muassa, että tuomioistuim
- esittää unionin tuomioistuimelle joukon ennakkoratkaisukysymyksiä;
 - toteaa hänen tekemänsä HELVET IMMO –sopimuksen pätemättömäksi;

toissijaisesti:

- tutkii, ovatko ehdot, jotka koskevat lainan kuvausta (ehto nro 1), lainan rahoitusta (ehto nro 2), sisäisen eurotilin ja sisäisen tilin, joka on Sveitsin frangeina, avaamista lainan hallinnoimiseksi (ehto nro 3), valuuttamarkkinatoimia (ehto nro 4), lainan takaisinmaksua (ehto

nro 5), tilivaluutan vaihtomahdollisuutta (ehto nro 6), lainan hyväksymisilmoituksen tietojen vahvistamista (ehto nro 7), lainan takaisinmaksua (ehto nro 8) sekä pääoman takaisinmaksua (ehto nro 9), kohtuuttomat;

- toteaa, ettei näistä ehdoista nro 1–9 ole sovittu eikä niitä kuulu soveltaa;
- toteaa, että HELVET IMMO- ja INVEST IMMO -sopimukset ovat olleet niiden tekemisestä lähtien kiinteäkorkoisia euromääräisiä lainasopimuksia, vahvistaa 1 euron vastaavan 1,50 Sveitsin frangia ja laskee uudelleen maksamattoman määrän;

tai ainakin:

- jos implisiittisen indeksiehdon katsotaan kuuluvan riidanalaisen sopimuksen pääkohteeseen, toteaa sopimuksen pätemättömäksi.

- 7 VE väittää, että riidanalainen laina altistaa hänet rajattomalle valuuttariskille ja että sopimuksessa ei tuoda esiin valuuttariskiä eikä mainita termiä ”valuuttariski”. Hänen mukaansa hänelle ei esitetty lainanottajien tiedottamiseen tarkoitettuja simulaatioita, vaikka lainan tarjoamisen aikaan lainanantaja ennakoi merkittävää vaihtokurssin muutosta.
- 8 Näin ollen hän vaatii, että Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään useita ennakkoratkaisukysymyksiä, joilla selvitetään erityisesti Cour de cassationin (ylin tuomioistuin, Ranska) oikeuskäytännön yhdenmukaisuus kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL 1993, L 95, s. 29) säännösten kanssa. Hän vaatii aineellisesti lainan toteamista pätemättömäksi hänen harhaanjohtavana pitämänsä kaupallisen menettelyn johdosta. Toissijaisesti hän väittää, että saatavan määrää on vähennettävä implisiittisen indeksiehdon, tili- ja maksuvaluuttaehtoien, valuuttariskiä koskevan maininnan puuttumisen, takaisinmaksuehdon sekä osto-optioehdon kohtuuttomuuden perusteella.

III. Sopimus ja asiaa koskevat oikeussäännöt

1. Riidanalainen laina

- 9 Riidanalaisen sopimuksen mukaan lainanantaja myöntää kiinteäkorkoisen lainan Sveitsin frangeina. Laina maksetaan takaisin euroina, mutta kuukausierät muunnetaan Sveitsin frangeiksi, jotta lainanottaja voi maksaa korkoja ja maksaa takaisin pääomaa tilitä, joka on Sveitsin frangeina.
- 10 Lainatarjouksessa tarkennetaan, että jos valuuttakurssin kehitys kasvattaa lainan kustannuksia kuluttajalle, kuukausierät kohdistetaan ensisijaisesti korkoihin ja laina-aikaa pidennetään viidellä vuodella. Lisäksi tarkennetaan, että

”euromääräiset lyhennyksenne pysyvät samansuuruisina, mutta laina-aikanne pitenee. Jos samansuuruiset euromääräiset maksuerät eivät kuitenkaan riitä koko jäljellä olevan summan maksamiseen alkuperäisellä laina-ajalla, jota on pidennetty viidellä vuodella, euromääräisiä maksueriänne kasvatetaan”.

- 11 Käsiteltävässä asiassa VE otti 143 421,53 euron lainan; tämä summa vastaa 216 566,51 Sveitsin frangia. Omaisuuden myynnistä saadulla hinnalla maksettiin jäljellä olevaa pääomaa, minkä jälkeen lainanantaja vaatii vielä, että VE:n palkasta ulosmitataan 192 268,73 euroa.

2. Unionin oikeus

- 12 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että käsiteltävässä asiassa sovellettava unionin säädös on direktiivi 93/13, ja erityisesti sen 3 ja 4 artikla.
- 13 Julkisasiamies Wahlin asiassa Kásler ja Káslerné Rábai antaman ratkaisuehdotuksen (C-26/13, EU:C:2014:85, 91 kohta ja ratkaisuehdotuksen 2 kohta) mukaan ”sopimusehtojen selkeyden ja ymmärrettävyyden tutkinnassa on otettava huomioon kaikki käsiteltävän asian olosuhteet ja erityisesti ne tiedot, jotka kuluttajalle on annettu sopimuksen teon yhteydessä, ja siinä on täysin muodollisten ja kielellisten seikkojen arvioinnin lisäksi arvioitava tarkkaan kyseisten ehtojen taloudelliset seuraukset ja niiden väliset suhteet”.
- 14 Unionin tuomioistuin totesi 20.9.2017 antamassaan tuomiossa Andriciuc ym. (C-186/16, EU:C:2017:703, 51 kohta ja tuomiolauselman 2 kohta), että käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisen ehdon selkeys ja ymmärrettävyys edellyttävät ”kuluttajan ymmärtävän sekä muodollisesti että kielipillisesti ehdon – –, mutta hänen on myös ymmärrettävä sen konkreettinen merkitys siten, että tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja voi paitsi olla tietoinen siitä mahdollisuudesta, että ulkomaanvaluutan, jonka määräisenä laina on otettu, arvo voi nousta tai laskea, myös arvioida, mitä mahdollisesti merkittäviä taloudellisia seurauksia tällaisesta ehdosta aiheutuu hänen taloudellisille velvoitteilleen. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on suorittaa tämän edellyttämä selvitys”.
- 15 Unionin tuomioistuin muistutti, että koska ”kuluttaja on elinkeinonharjoittajaan nähden heikompi osapuoli muun muassa tietojen puolesta, kyseisen direktiivin vaatimusta siitä, että sopimusehdot on laadittava selkeästi ja ymmärrettävästi, ja siten avoimuutta koskevaa vaatimusta on tulkittava laajasti” (tuomio 20.9.2017, Andriciuc ym. (C-186/16, EU:C:2017:703, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen)). Saman tuomion 46 kohdassa unionin tuomioistuin täsmensi, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava tätä kysymystä.
- 16 Unionin tuomioistuin on myös todennut, että ”kansallinen tuomioistuin voi pitää kohtuuttomana – – ehtoa, josta seuraa, että koko valuuttariski siirretään lainanottajalle ja jota ei ole laadittu läpinäkyvästi siten, että lainanottaja ei edes

kykene selkein ja ymmärrettävin perustein arvioimaan mainitun sopimuksen tekemisen taloudellisia seurauksia” (määräys 22.2.2018, Lupean (C-119/17, ei julkaistu, EU:C:2018:103, 31 kohta ja tuomiolauselman 2 kohta).

- 17 Lopuksi unionin tuomioistuin totesi 20.9.2018 antamassaan tuomiossa OTP Bank ja OTP Faktoring (C-51/17, EU:C:2018:750) seuraavaa: ”direktiivin 93/13 4 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että vaatimus, jonka mukaan sopimusehto on laadittava selkeästi ja ymmärrettävästi, velvoittaa rahalaitokset antamaan lainanottajille riittävät tiedot, jotta nämä voivat niiden pohjalta tehdä päätöksensä harkitusti ja tietoisina niihin liittyvistä seikoista. Tämä vaatimus edellyttää sitä, että kuluttaja ymmärtää valuuttakurssiriskiä koskevan ehdon sekä muodollisesti että kieliopillisesti, mutta ehdon konkreettisen merkityksen osalta myös sitä, että tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja voi paitsi olla tietoinen kotimaan valuutan mahdollisesta heikkenemisestä suhteessa siihen ulkomaan valuuttaan, jona lainan määrä on ilmaistu, myös arvioida niitä mahdollisesti merkittäviäkin taloudellisia seurauksia, joita tällaisesta ehdosta aiheutuu hänen taloudellisille velvoitteilleen” (78 kohta ja tuomiolauselman 3 kohta). Unionin tuomioistuin tarkensi samassa tuomiossa seuraavaa: ”Direktiivin 93/13 4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se velvoittaa arvioimaan sopimusehtojen selkeyttä ja ymmärrettävyyttä ottamalla huomioon kaikki sopimuksen tekoon sopimuskentekohetkellä liittyneet olosuhteet ja kaikki muut sopimuksen ehdot” (83 kohta ja tuomiolauselman 4 kohta). Lopuksi se lisäsi vielä, että kansallisen tuomioistuimen on otettava viran puolesta esiin sopimusehdon kohtuuttomuus (91 kohta ja tuomiolauselman 5 kohta).

3. Kansallinen lainsäädäntö

- 18 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin käsittelee tässä asiassa palkan ulosmittausta. Sillä on täytäntöönpanotuomarin toimivalta, joten sen on selvitettävä saatavan aiheellisuus ja määrä.
- 19 Direktiivi 93/13 on saatettu osaksi Ranskan kansallista oikeutta kuluttajansuojalain L. 132-1 §:llä, josta on tullut saman lain L. 212-1 §. Kyseisessä säännöksessä säädetään seuraavaa:

”Elinkeinonharjoittajien ja muiden kuin elinkeinonharjoittajien tai kuluttajien välillä tehdyissä sopimuksissa kohtuuttomia ovat ehdot, joiden tarkoituksena tai seurauksena on merkittävän epätasapainon aiheuttaminen sopimuspuolten oikeuksien ja velvollisuuksien välille muun kuin elinkeinonharjoittajan tai kuluttajan vahingoksi.

Conseil d’État’n asetuksessa täsmennetään luettelo kohtuuttomina pidettävistä ehdoista; jos riita-asiassa on kyse tällaisen ehdon sisältävästä sopimuksesta, elinkeinonharjoittajan on todistettava, ettei riidanalainen ehto ole kohtuuton.

Samalla tavalla annetussa asetuksessa määritellään ehtotyyppisiä, jotka vaarantavat sopimuksen tasapainon siinä määrin, että niitä on pidettävä kumoamattomasti ensimmäisessä kohdassa tarkoitetulla tavalla kohtuuttomina.

Näitä säännöksiä sovelletaan sopimuksen muodosta tai välineestä riippumatta. Niitä sovelletaan siis, kun on kyse muun muassa tilauslomakkeista, laskuista, takuudistuksista, toimitusilmoituksista tai -lomakkeista sekä lipuista ja kupongeista, jotka sisältävät vapaasti neuvoteltuja tai muunlaisia ehtoja tai viittauksia ennalta laadittuihin yleisiin ehtoihin.

Jollei siviililain 1156–1161, 1163 ja 1164 §:n sisältämissä tulkintasäännöissä muuta säädetä, ehdon kohtuuttomuutta arvioidaan viitaten sopimuksetekohetkellä kaikkiin sopimuksen tekoon liittyviin olosuhteisiin sekä kaikkiin muihin sopimuksen ehtoihin. Arvioinnissa otetaan myös huomioon toisen sopimuksen ehdot, silloin kun yhden sopimuksen tekeminen tai täytäntöönpano riippuu oikeudellisesti toisesta.

Kohtuuttomista ehdoista ei katsota sovitun.

Ensimmäisessä kohdassa tarkoitetun sopimusehtojen kohtuuttoman luonteen arviointi ei saa koskea sopimuksen pääkohteen määrittelyä eikä hinnan tai korvauksen asianmukaisuutta suhteessa myytyyn tavaraan tai tarjottuun palveluun, jos ehdot on laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi.

Sopimuksen muita kuin kohtuuttomiksi katsottuja ehtoja sovelletaan edelleen, jos sopimus voi olla olemassa ilman kohtuuttomia ehtoja.

Tämän artiklan säännökset ovat yleiseen järjestykseen liittyviä säännöksiä.”

- 20 Tämän pykälän toiseksi viimeisellä kohdalla saatetaan direktiivin 93/13 4 artiklan 2 kohta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja siihen myös perustuu asiaa koskeva oikeuskäytäntö.
- 21 Cour de cassationin mukaan ehtoja, jotka määrittelevät sopimuksen pääkohteen, ei voida luonnehtia kohtuuttomiksi, jos kyseiset ehdot on laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi (vakiintunut oikeuskäytäntö).
- 22 Vuonna 2017 se muistutti kahdessa asiassa, joissa riita koski riidanalaisen lainan kaltaista lainaa, että pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen on viran puolesta selvitettävä, onko merkittävä epätasapaino olemassa.
- 23 Vuonna 2018 se totesi asiassa, jossa oli kyse riidanalaisen lainan kaltaisesta lainasta, että ehto, jossa määrättiin ”lainaan liittyvien sivukulujen maksamisen jälkeen jäljellä olevien kuukausierien muuntamisesta Sveitsin frangeiksi, määritteli sopimuksen pääkohteen”. Se katsoi myös, että tämä ehto oli selkeä ja ymmärrettävä, seuraavista syistä: ”Lainan takaisinmaksu tapahtuu siten, että euroina maksettavat kiinteät erät muunnetaan, – – tässä muuntamisessa käytetään vaihtokurssia, joka voi nousta tai laskea, – – vaihtokurssin muutos voi johtaa

lainan takaisinmaksuajan pitenemiseen tai lyhenemiseen sekä tarvittaessa takaisin maksettavan kokonaissumman muuttumiseen”.

- 24 Cour de cassation antoi 20.1.2019 15 ratkaisua, joilla se vahvisti ylioikeuksien tuomioita, joiden mukaan Helvet Immo -laina määritteli sopimuksen pääkohteen, ja joissa se totesi, että ”tämäntyyppiseen lainaan sisältyvä valuuttariski vaikuttaa lainan takaisinmaksuun”. Valitusten kohteina olleissa tuomioissa kuvailtiin tämän päätöksen III.1 kohdassa esitettyä Helvet Immo -lainan mekanismia ja todettiin, että ”sopimuksessa esitettiin avoimesti, miten ulkomaan valtuutan muuntomekanismi käytännössä toimi” ja että tätä koskeva ehto oli selkeä ja ymmärrettävä. Ratkaisuissa viitattiin nimenomaisesti unionin tuomioistuimen 20.9.2018 antamaan tuomioon OTP Bank ja OTP Faktoring (C-51/17, EU:C:2018:750).
- 25 Joissakin edellä mainituista ratkaisuista viitattiin ”ilmoitukseen, johon on liitetty laskelmia valuuttakurssin muutosten vaikutuksista takaisinmaksuun”, mutta tämän tiedon esittäminen tai puuttuminen ei ollut vaikuttanut ratkaisuun. Julkisasiamies ehdotti ratkaisuehdotuksessaan, että riidanalaisten ehtojen selkeyden ja ymmärrettävyyden arvioinnissa otettaisiin huomioon, oliko tämä tieto – joka tulikin myöhemmin lainsäädännön nojalla pakolliseksi (kuluttajansuojalain L. 312-8 §, josta on tullut saman lain L. 313-25 §) – esitetty vai ei.

IV. Ennakkoratkaisupyynnön perusteet

1. Sopimuksen pääkohde

- 26 Riidanalainen sopimus sisältää useita ehtoja, joiden esitetään kuuluvan valuuttavaihtomekanismiin ja joilla valuuttariksi sisällytetään kuluttajan maksamiin kuukausieriin. Euroina maksettavat kuukausierät ovat kiinteämääräiset. Jos vaihtokurssi muuttuu, Sveitsin frangeina maksettava summa on pienempi kuin kuluttajalle lainanottohetkellä ilmoitettu summa. Tällä summalla katetaan ensin korot.
- 27 Sopimus koskee siis ulkomaanvaluuttamääräistä lainaa, joka maksetaan takaisin kansallisessa valuutassa, eikä sitä ole neuvoteltu erikseen. Kansallisella lainsäädännöllä täytäntöönpannun unionin oikeuden mukaan kyseessä oleva mekanismi kuuluu sopimuksen pääkohteeseen.
- 28 Riidanalaiset ehdot liittyvät sääntöihin, joiden nojalla maksut kohdistetaan korkoihin, Sveitsin frangin, eli tilivaluutan, määräisten ja euron, eli maksuvaluutan, määräisten tilien toimintaan sekä laina-ajan pidentämiseen. Niiden seurauksena kuluttaja joutuu vaihtokurssin epäedullisen kehityksen tapauksessa maksamaan takaisin lainattua summa suuremman pääoman euroina, ja kuukausierillä katetaan lähes yksinomaan korkoja siten, että maksamatta oleva pääoma vähenee vain hyvin vähän.

- 29 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pohtiikin, kuinka laaja harkintavalta sillä on tällaisten ehtojen osalta: onko niiden katsottava muodostavan yhdessä erottamattomasti sopimuksen pääkohteen, jolloin niitä ei voida pitää kohtuuttomina, kunhan ne ovat selkeitä ja ymmärrettäviä? Vai onko päinvastoin katsottava, että tällaisia ehtoja voidaan pitää yksittäisesti kohtuuttomina, lukuun ottamatta oikeuskäytännössä jo hyväksytyä ehtoa, joka koskee takaisin maksamista ulkomaanvaluutassa?

2. Lainanottajan ennakoitavissa olevan taloudellisen tilanteen tunteminen ehdon selkeyden ja ymmärrettävyyden arviointiin vaikuttavana tekijänä

- 30 Aineistosta ilmenee, että lainanottaja sai merkittävän määrän tietoa ennen lainan ottamista. Asiakirjojen mukaan tiedoissa painotettiin euron ja Sveitsin frangin välisen pariteetin vakautta. Kuluttaja saattoi siis uskoa, että hänen lainansa riskit liittyivät muihin lainanantajan niin ikään esiin tuomiin seikkoihin, kuten valuutan muuntamisen kustannuksiin tai koron kiinteään luonteeseen.
- 31 Lainatarjouksessa kuvaillaan mekanismi, jolla euromääräisillä kuukausierillä lyhennetään lainaa, joka on Sveitsin frangeina. Valuutariski on seurausta eri ehtojen yhdistelmästä. VE korostaa, ettei tarjouksessa mainita termiä ”valuutariski”.
- 32 Asiakirja-aineistosta ilmenee, että kun jännitteet kasvavat rahoitusmarkkinoilla, tiettyjä valuuttoja, erityisesti Sveitsin frangia, pidetään ”turvallisina” siten, että niiden haltijat ovat suojassa tällaisiin tilanteisiin liittyviltä vaihteluilta. Aineiston perusteella on todennäköistä, että lainanantaja oli tietoinen tästä lainanottohetkellä, kun otetaan huomioon sen pätevyys ja asiantuntemus ammattimaisena lainanantajana.
- 33 Kansallisen lainsäädännön ja oikeuskäytännön valossa tuomioistuin tarkastelee tarjousta objektiivisesti ottamatta tätä seikkaa huomioon ja käyttää arviointinsa perustana esimerkiksi simulaatiolaskelmia, jotka osoittavat valuuttakurssin kehityksen vaikutuksen lainan hintaan, vaatimatta kuitenkaan tällaisia. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä viitataan avoimuuden käsitteeseen sopimuksen pääkohteeseen kuuluvan ehdon selkeyden ja ymmärrettävyyden arvioinnin yhteydessä.
- 34 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pohtiikin tämän käsitteen konkreettista ulottuvuutta lainanottajalle, joka ei tunne taloudellisten jännitteiden vaikutuksia valuuttakurssien kehitykseen ja jolle olisi kenties pitänyt tiedottaa ylimääräisestä riskistä, joka liittyi siihen taloudelliseen tilanteeseen, jossa hän otti lainan.
- 35 Epäsuorasti herää kysymys lainanantajan vilpittömän mielen arvioinnista, sillä se saattoi asiantuntemuksensa ansiosta arvioida ennakoitavissa ollutta kehitystä. VE esittää tässä yhteydessä Sveitsin keskuspankin lainaa ennen laatimia talousennusteita, joista hän nyt uskoo lainanantajan olleen tietoinen.

Ennakkoratkaisukysymykset

36 Tribunal d'instance de Lagny-sur-Marne (Lagny-sur-Marnen vähäisten riita-asioiden tuomioistuin, Ranska) esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat kysymykset:

- 1) Onko direktiivin 93/13 4 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että ulkomaanvaluuttamääräisen ja kansallisessa valuutassa takaisin maksettavan lainan pääkohteena ovat toisistaan erottamattomasti ehdot, joissa määrätään, että laina maksetaan takaisin kiinteämääräisinä erinä, joilla katetaan ensin korot, ja joiden mukaan sopimuksen kesto voidaan pidentää ja erä suurentaa jäljellä olevan määrän kattamiseksi, kun jäljellä oleva määrä voi kasvaa merkittävästi vaihtokurssien vaihtelujen johdosta?
- 2) Onko direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että ehdot, joissa määrätään, että laina maksetaan takaisin kiinteämääräisinä erinä, joilla katetaan ensin korot, ja joiden mukaan sopimuksen kesto voidaan pidentää ja erä suurentaa jäljellä olevan määrän kattamiseksi, kun jäljellä oleva määrä voi kasvaa merkittävästi vaihtokurssien vaihtelujen johdosta, aiheuttavat huomattavaa epätasapainoa sopimuspuolten oikeuksien ja velvollisuuksien välille erityisesti siksi, että ne asettavat kuluttajan alttiiksi kohtuuttomalle valuutariskille?
- 3) Onko direktiivin 93/13 4 artiklaa tulkittava siten, että sen mukaan ulkomaanvaluuttamääräisen ja kansallisessa valuutassa takaisin maksettavan lainan ehtojen selkeyttä ja ymmärrettävyyttä on arvioitava sopimuksentekohetken ja ennakoitavissa olevan taloustilanteen – jota käsiteltävässä asiassa leimasivat vuosien 2007–2009 talousvaikeuksien vaikutukset valuuttakurssien vaihteluihin – valossa ja ottaen huomioon ammattimaisen lainanantajan pätevyys ja asiantuntemus sekä vilpitön mieli?
- 4) Onko direktiivin 93/13 4 artiklaa tulkittava siten, että sen mukaan ulkomaanvaluuttamääräisen ja kansallisessa valuutassa takaisin maksettavan lainan ehtojen selkeyttä ja ymmärrettävyyttä arvioitaessa on selvítettävä, onko pätevä ja asiantunteva ammattimainen lainanantaja esittänyt kuluttajalle tietoja, erityisesti laskelmia, jotka ovat olleet puhtaasti objektiivisia ja teoreettisia ja joissa ei ole otettu huomioon taloustilannetta, joka voi vaikuttaa valuuttakurssien vaihteluihin?